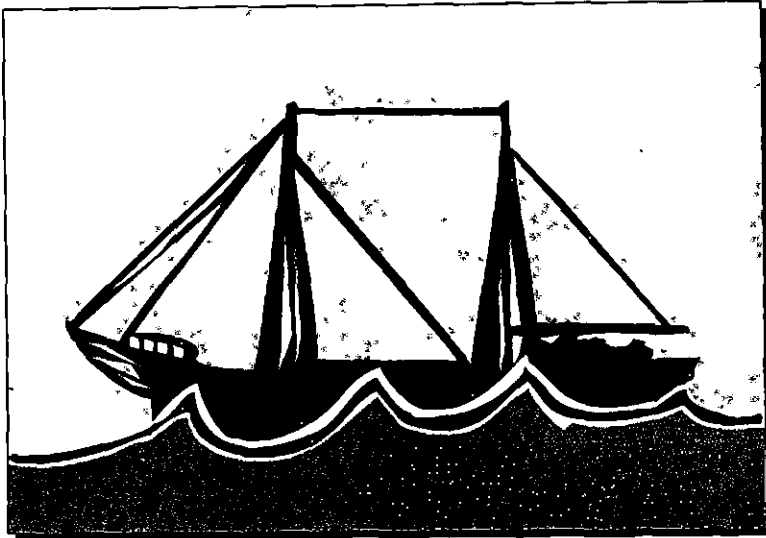

ירושלים הנצורה

מ פ ר ט ט כ נ י
<p>שם במקור ← Ambrosiana שם צופן ← הקדושה סוג כלי השיט ← דו תרנית עשויה עץ, ספינת משא. מבנה רחב, עומק במים 3.5-4 מ' תפוסה/הדחף ← 300 טון הנעה ← מנוע 'מרצדס', 400 סל"ק מהירות ← 7.5 קשר כמות דלק ← צריכה של 980 ק"ג ליום</p>

ההיסטוריה של הספינה: היתה רשומה באיטליה, שייכת לחברה ממילאנו.

רכש והכנה

עדה סרני והמוסד לעלייה בי באיטליה, באמצעות איש קשר מקומי. מילנו.	הרוכש:
	מקום הרכישה:
	עלות הרכישה:
	נתיב שיט לנמל ההכנה:
לא היה.	גילוי בריטי בשלב זה:
גאטטה (Gaeta), איטליה.	נמל הכנה:
יהודה צרפתי, אנשי המוסד באיטליה ומקומיים.	צוות הכנה:
במחסן סודרו מקומות מצינורות ודרגשי עץ ל-630 איש. על הסיפון הוקם מטבח בצריף עץ; נבנו סליקים בחרטום לאנשים, למכשיר הקשר ולאקדח בתדר המכוונת. בספינה היו שתי סירות ל-20 איש כל אחת, ושני סולמות. כן הובאו מזון ל-5-10 ימים, וחמישה טון מים.	ארגון הספינה להעפלה:

צוות ומלווים

יהודה צרפתי.	מפקד הספינה:
משה דפני - פלי"ם, משה (מקיבוץ גשר).	מלווים נוספים:
סנדלר דני.	גדעומי:
משדר שפעל על גבישים חדשים - אנטנה נמתחה מראש התורן האחורי לגשר. לא היה מכשיר אס.או.אס.. הכל הוכן בידי הגדעוני בנמל ההכנה שבועיים לפני ההפלגה. נבנה סליק למכשיר בחדר המכוונת, בין טנק הדלק לדופן התא. על-פי דו"ח בריטי היו בספינה ארבעה מכשירים לשידור והקלטה מתוצרת ארצות-הברית. איטלקי מבוגר, בעל ניסיון שיט באוקיינוס, נשכר על-ידי עדה סרני עם הצוות. מכונאי אוסטרי דובר איטלקית שהפליג בפלמי"ת, רב מלחים, שלושה מלחים רגילים.	מכשירי קשר:
	רב חובל:
	צוות הספינה:

העלאת המעפילים

לאחר תום ההכנות המתינה הספינה שבוע לים שקט, ואז הפליגה לחוף תהעמסה, לאורך החוף האיטלקי.	נתיב שיט לנמל התהעמסה:
ציוויטוקיה (Civitauecchia), בחוף פתוח ורדוד צפונית לעיירה.	נמל התהעמסה:

יחס שלטונות: ההעמסה נעשתה בחשאי.
מספר המעפילים: 680.
מוצא ושיוך תנועת: 220 נשים, מהן 42 בהריון, ודבן מרומניה, הונגריה ופולין. גורדזניה – 130 ; התאחדות – 130 ; דרור בורוכוב – 140 ; איחוד – 54 ; הפועל המזרחי – 13 ; נוער ציוני – 14. השאר בלתי מפלגתיים. ביניהם 39 ילדים ושישה קשישים. השאר בגילים שונים.
מנהיגות מעפילים: מדריכי הקבוצות.
מחנה המעפילים: מחנות הכשרה של התנועות במקומות שונים.
ההעלאה: באמצעות שש סירות גומי ל-30 איש כל אחת, שגררו לספינה בעזרת כבל מגשר שהזקם בליל ההעמסה. הספינה עגנה במרחק כ-400 מ' מהחוף. הועלו כבר כ-350 איש, כשהים החל לגעוש וסירה אחת התהפכה. ההעמסה הופסקה, והספינה שטה ללב ים. כעבור יומיים הזעמסו היתר בחוף אחר ליד גיוטה, באמצעות ספינת דיג של המוסד, אשר העבירה אותם לספינה שהיתה במרחק שלושה מיל מהחוף.
ארגון הספינה: המעפילים התחלקו על-פי הקיבוצים שאליהם היו מיועדים להגיע. מונו ראשי קבוצות וסדרנים שפעלו במשמרות.

ההפלגה

תאריך הפלגה ושעה: 3 בפברואר 1948, 03:00 לפנות בוקר.
נתיב ההפלגה: הספינה עגנה בלב ים, ועם תום ההעמסה יצאה ללא בעיות, הפליגה מצוויטווקיה דרומה והמתינה יום בים כדי לעבור את מיצרי מסינה בלילה. משם המשיכה לכרתים, דרומה לכיוון חוף מצרים. ההוראה המקורית היתה להפליג לאורך חופי צפון אפריקה, זמחוף פורט סעיד ואלכסנדריה לכיוון חופי הארץ.
אירועים בדרך: הנסיעה נמשכה שבעה ימים ללא תקלות. ליד כרתים היתה סערה עזה. הניווט נעשה בעזרת מצפן וניווט חופים. רב החובל לא היה בקי בניווט אסטרונומי זמפות, וזן לא יכול היה לעזור בהרמת המפרש.

עימות עם הבריטים

גילוי וליווי בריטי: ב-10 בפברואר, בהיות הספינה במרחק 80 מיל מחופי הארץ, הופיע בשעה 10:00 מטוס בריטי מדגם ליברטור, שחג מספר פעמים. כעבור מספר שעות הגיע מטוס נוסף. האנשים כבר לא היו על הסיפון, מבני המטבח והשירותים פורקו והושלכו לים כדי להקשות בזיהוי. באותו יום לפנות ערב, הופיעה משחתת. היא ליוותה את הספינה במשך כל הלילה.
הכנות לעימות והוראות העימות: ההוראות היו לא להתנגד בכוח לפינוי ולהעברה לספינות בריטיות.
 ב-11 בפברואר הופיעו שתי משחתות נוספות זחסמו את נתיב השיט לחוף תל-אביב. הספינה נאלצה להפליג לכיוון חיפה. מפקד משחתת R-90 הודיע שלא ישתמש בנשק אם לא יתנגדו. ב-12 בפברואר לפנות בוקר הגיעה הספינה לפתח נמל חיפה וניסתה להיכנס בכוחות עצמה. בהיותה במרחק 600 מ' מהחוף ניסו הבריטים להשתלט עליה. המכונות חובלו והספינה נגררה למעגן צדדי. אתראי הספינה **משה זפני** מעיד כי לא היה טעם לארגן התנגדות אפקטיבית, כי רק מעטים מבין המעפילים רצו להתנגד ממש ואילו רבים הגישו מים ומזון לחיילים ועזרו להם לעלות לגשר. ביום התפילה בשעה 14:00 נותק הקשר, מכשיר הקשר נזרק לים והמכשיר הרזרזוי הוטמן בסליק. על-פי דו"ח בריטי נמצאו בספינה מכשירי הקשר בסליק וכן ניירות הספינה.
הורדה: הספינה נגררה על-ידי הבריטים למעגן צדדי בנמל חיפה. בנמל חיפה הורדו העולים בשקט והועברו באמצעות ספינת משמר (צלבנית) בריטית לספינת הגירוש 'אושן ויגור'.

חילוץ מלווים

הוראות והכנות לחילוץ: לרב החובל ולצוות – להיטמע בין המעפילים; למלווים – להיכנס לתוך הסליק ולהמתין עד שייחלצו אותם.
החילוץ: המלווים הצליחו להתחמק לאחר שהסתתרו בסליק. משה זפני עבר עם המעפילים לספינת הגירוש.

תוצאות

נפגעים: לא היו.
לאן הגיעו המעפילים: לקפריסין.

ראובן אהרני

מטות תרן

ספינות ההעפלה והרכש
לאחר מלחמת העולם השנייה

המרכז לתולדות כוח המגן ה'הגנה'
ע"ש ישראל גלילי

מיסודן של העמותות:

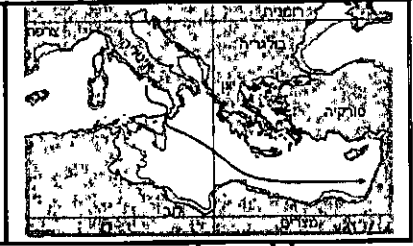
ארגון חברי ההגנה • אגודת דור הפלמ"ח • יד טבנקין

"ירושלים הנצורה"

ארץ המוצא	איטליה
מס' עולים	670
מסלול	משה דפני
ואלחוט	יהודה צרפתי
תאריך הגעה	דני סנדלר
הערות	12.2.48
	נקפסח

"ירושלים הנצורה"

מסלול "ירושלים הנצורה"

ביום ה-3 בפברואר 1948, יצאה ספינת המשא "אברוזינה", דו-תרנית עשויה מעץ, בעלת נפח של 300 טון, אשר נרכשה במילנו, בידי עדה סרגי, באמצעות איש קשר מקומי, מנמל גאטה אשר במרכז איטליה. בפיקודו של משה דפני, עם המלווה יהודה צרפתי והאלחוטאי דניאל סנדלר, ועל סיפונה 670 מעפילים, מרומניה, הונגריה ופולין.

בצאתה למסעה, שונה שמה של "אברוזינה" והפך להיות "ירושלים הנצורה". הספינה "ירושלים הנצורה" התגלתה על ידי הכוחות הבריטיים, וביום ה-12 בפברואר 1948 הובלה לנמל חיפה, ומפעיליה הועלו על אניות הגירוש והועברו למחנות המעצר בקפריסין. (1)

העיד האלחוטאי דני סנדלר, כדלהלן:

"...כשהגיעה הספינה קרוב לארץ קיבלתי באלחוט את שמה הרשמי

'ירושלים הנצורה'. האניה לזותה כמה ימים לפני מועד הנחיתה על ידי מטוס ושתי משחתות בריטיות, כשלבסוף הורדו על סיפונה חיילים בכומות אדומות (ה'כלניות'). שני מאבטחי תא האלחוט העמיסו את מכשירי הקשר היפים וזרקום לים התיכון". (2)

הוסיף משה דפני, וסיפר, בין היתר, על הפלגת "ירושלים הנצורה", כדלהלן:

"ההפלגה הזאת לקחה שבוע. רב החובל ידע את העבודה הדרושה על הגשר, ולשים קו על המפה, אבל ביתר הדברים אמר לי: 'תעשה מה שאתה מבין'. לקחתי ארבעה בחורים שיעזרו בעבודה. התקרבו לארץ, התחיל לרחף מעלינו אווירון. רב החובל נבהל. הושבתי אותו בין העולים. התחילו לבוא משחתות. אמרתי לאנשים לא להתנגד. אף אחד לא עשה כלום, ואני עצמי ירדתי מהגשר לסיפון, לילדים. אחרי מה שעברנו ב'לנגב' חשבתי שאין טעם להתנגד, העיקר להגיע בשקט ושהאנשים לא יושפלו ולא יפגעו כפי שקרה ב'לנגב'. הועברנו לקפריסין. אני ירדתי כעולה חדש כשגליה בזרועות". (3)

משה דפני דני סנדלר

מעפילי "ירושלים הנצורה" גורשו לקפריסין

הספינה "ירושלים הנצורה" יצאה מנמל גאטה באיטליה ב-3 בפברואר 1948, עם 670 מעפילים. היא נכנסה לים התיכון ונפגעה משתי משחתות בריטיות. המעפילים הועברו לקפריסין.

הספינה "ירושלים הנצורה" יצאה מנמל גאטה באיטליה ב-3 בפברואר 1948, עם 670 מעפילים. היא נכנסה לים התיכון ונפגעה משתי משחתות בריטיות. המעפילים הועברו לקפריסין.

סגנון כתיבה גורש מעפילי הספינה "ירושלים הנצורה" - "דב" 12.2.1948

שי חורב

נְתִיב בְּמִים עֲזִים

ההעפלה החלוצית ביבשה ובים

דניאל בר-אלי ביטון
ת.ד. 117 קיבוץ מעגן
עמק הירדן 1516000